

Aan  
de gemeenteraad

**Datum** 4 februari 2025  
**Zaaknummer** 2025-0011245  
**Betreft** Route naar Perspectiefnota 2026 - ambtelijke inventarisatie mogelijke maatregelen

**Vergadering van**  
**Portefeuillehouder:** Wim van der Kruijff  
**Begrotingsprogramma** Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht  
**Kernteam/Opgave:** Concernstaf - Strategie  
**Auteur:** Floor Eggermont  
**E-mail:** fj.eggermont@dordrecht.nl  
**Verantwoordelijke:** Japke Geertsma  
**Openbaar:** Ja

**Deadline**  
College 4 februari, consultatie raad 18 februari op Dordtse Dinsdag

### **Raadsinformatiebrief**

#### **Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?**

De raad heeft de bevoegdheid om de financiële middelen beschikbaar te stellen, het budgetrecht. Daarmee geeft de raad het college de bevoegdheid om de middelen uit te geven aan de vastgestelde activiteiten om de beoogde doelstellingen te behalen. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het participatieproces. Het college gebruikt de uitkomsten van de participatie om te komen tot concrete ombuigingsvoorstellen die ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

#### **Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?**

Op 19 december 2023 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel Route naar Kadernota 2025 vastgesteld (Kadernota noemen we in het vervolg Perspectiefnota). In de Raadsinformatiebrief van 12 maart 2024 hebben we toegelicht dat we aan de vooravond staan van een grote opgave. Daarover hebben we aangekondigd in een aantal stappen in gesprek te willen, in het volle besef dat er (onvermijdelijk pijnlijke) keuzen moeten worden gemaakt. We kijken daarbij wat belangrijk is om te behouden om ook in de toekomst een sterke en aantrekkelijke stad te zijn voor Dordtenaren en nieuwe inwoners. We willen daarbij rekening houden met welke voorzieningen door de stad als belangrijkst worden ervaren en welke keuzen voor de lange termijn de grootste (positieve en negatieve) invloed hebben.

In maart 2024 hebben we hiertoe een proces geschetst dat de volgende stappen volgt:

1. Aanleveren van feitelijke informatie aan de gemeenteraad ten behoeve van dialoog met de gemeenteraad over toekomstige keuzen. Deze informatie is eind juni aangeleverd;
2. Voeren van dialoog met raad en stad (participatie fase 1) waarbij we inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers betrekken. In deze fase gaat het om het stellen van prioriteiten, maar nog op een abstract niveau en niet op het niveau van concrete ombuigingsmogelijkheden. Een verslag van het eerste deel van deze dialoog is u in november 2024 aangeleverd als bijlage bij het raadsvoorstel waarop u op 17 december 2024 hebt besloten;

3. Voorbereiden van concrete mogelijkheden voor ombuigingen waarbij we de raad en kenners van de stad consulteren. Doel is dat uw raad deze concrete mogelijkheden kan afwegen bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026 (medio 2025) en bij de Begroting 2026 (eind 2025), inclusief participatie fase 2.

De stappen 1 en 2 zijn doorlopen. Op dit moment bevinden we ons bij stap 3. Hiertoe heeft uw raad op 17 december 2024 de omvang van de zoekopdracht vastgesteld op € 25 miljoen structureel. Met deze raadsinformatiebrief geven we als college invulling aan deze opdracht. Ook bent u geïnformeerd over de participatieaanpak voor deze fase. Dit lichten wij verder toe in deze brief.

### **Wat is de te delen informatie?**

#### **De omvang van de opgave**

In de raadsinformatiebrief van 12 maart 2024 beschreven we hoe we tot een sluitende begroting voor het jaar 2026 komen. Vanaf dat jaar staat onze gemeente voor een omvangrijke opgave om de begroting sluitend te krijgen. De belangrijkste oorzaak dat deze opgave ontstaat, is een grote teruggang in de Algemene Uitkering van het Rijk die voor Dordrecht een nadeel oplevert van zo'n € 15 miljoen. Zoals u uit de media hebt kunnen vernemen, kampen hier de meeste gemeenten in Nederland mee. Via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt er collectief alles aan gedaan om hierin wijziging aan te brengen. Uit de vastgestelde Begroting 2025 blijkt een structureel tekort vanaf 2026. In december is met u gedeeld dat dit tekort oploopt tot ongeveer € 19 miljoen in 2028.

Bij de aanpak van de opgave koersen we erop om het laatste jaar van het meerjarenperspectief te laten sluiten. Dat is voor de komende cyclus van Perspectiefnota en Begroting dus het jaar 2029. Bij ombuigingen van de huidige omvang is het namelijk onmogelijk reeds in 2026 het volledige potentieel van de ombuigingsmogelijkheden te benutten. Afschalen van voorzieningen kost tijd en geld. Het geeft ons vooral ook de tijd om zorgvuldige afstemming te houden met onze partners over de implementatie van de afbouw van voorzieningen. We voorzien daarbij dat de begrotingsjaren 2026 en 2027 (en mogelijk ook 2028) niet sluitend zullen zijn. Om tegemoet te komen aan de begrotingstekorten in de eerste jaren, hebt u de Reserve Ingroei Ombuigingen ingesteld.

#### **Ombuigingsmogelijkheden – invulling van de opdracht van december 2024**

Eerder hebben wij de ambtelijke organisatie de opdracht gegeven mogelijke maatregelen te inventariseren met een opgeteld ombuigingspotentieel van € 30 miljoen. Wij hebben daarbij geen inhoudelijke beperkingen gesteld, om de organisatie zoveel mogelijk ruimte en openheid te bieden voor het bedenken van mogelijke maatregelen. De technische kaders die wij hebben meegegeven zijn:

- Zoek breed in alle begrotingsprogramma's en kom met een evenwichtige inventarisatie van mogelijkheden;
- Zorg dat de ombuigingsmogelijkheden uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn. Wettelijke taken blijven dus buiten beschouwing;
- Betrek ook de gemeenschappelijke regelingen in de zoekopdracht.

Dit heeft de ambtelijke organisatie de kans gegeven de mogelijkheden verder te verkennen en aan te scherpen. Voor het begrotingsjaar 2025 was een bedrag van € 5,5 miljoen voldoende om de begroting sluitend te krijgen. Ter voorbereiding op de Perspectiefnota 2026 is de opdracht aangescherpt om met een inventarisatie te komen die optelt tot € 25 miljoen. Deze opdracht is bekrachtigd in het raadsbesluit van 17 december 2024.

We hebben als college geen inhoudelijke afweging gemaakt op de individuele ombuigingsmogelijkheden en de wenselijkheid ervan; de wenselijkheid is onderdeel van de politieke gesprekken die de komende tijd plaatsvinden. Wel hebben wij tijdens het proces van totstandkoming van de ambtelijke organisatie op verschillende momenten getoetst op de hierboven geschetste technische kaders.

De inventarisatie zoals die nu voorligt is de resultante van een intensief en zorgvuldig ambtelijk proces, waarbij gekeken is naar de technische haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de mogelijke maatregelen. Ook is gekeken naar een evenwichtige verdeling over de verschillende begrotingsprogramma's, rekening houdend met de relatief beperkte beïnvloedbaarheid van de budgetten. Tevens zijn de gemeenschappelijke regelingen in de zoekopdracht betrokken. Wij zijn van mening dat de nu voorliggende inventarisatie zowel qua inhoud als qua omvang voldoet aan de kaders die zijn gesteld. We bieden u de ambtelijke inventarisatie aan als BIJLAGE 1 bij deze brief.

De inventarisatie brengt in beeld wat mogelijk is. We hebben het voornemen periodiek, bijvoorbeeld elke vier jaar, een soortgelijke ambtelijke inventarisatie uit te laten voeren. Het is een goede basis voor een gesprek over het maken van keuzen en prioritering.

Het college en de ambtelijke organisatie zijn zich bewust dat deze inventarisatie vele pijnlijke maatregelen bevat. Gelet op de omvang van het benodigde bedrag is het echter onvermijdelijk dat de pijn breed gevoeld gaat worden. Juist daarom hechten we eraan eerst een consulterend gesprek te voeren over de verschillende opties waarbij het uiteraard mogelijk is dat de raad en/of de kenners van de stad met suggesties komen. De inventarisatie en dit gesprek geven daarmee een basis voor het college om een voorstel te doen aan de raad voor een totaalpakket aan ombuigingsmaatregelen bij de Perspectiefnota 2026.

### **Vervolproces – de raad aan zet**

Uw raad heeft aangegeven aan de voorkant betrokken te willen worden bij de mogelijkheden. Ook wij hechten er zeer aan u als volksvertegenwoordiging in positie te brengen door een breed scala aan mogelijkheden op tafel te leggen, zonder een inhoudelijk oordeel van het college. Zo kan uw raad het open gesprek voeren, alvorens keuzen te maken.

We zullen daarom in februari eerst de raad consulteren op de mogelijke maatregelen uit de ambtelijke inventarisatie. Ook zullen in maart kenners van Dordrecht worden geconsulteerd.

Deze consultatie levert input op die wij zullen gebruiken om tot een voorstel te komen voor een pakket aan maatregelen waarmee het meerjarenperspectief bij de Perspectiefnota 2026 sluitend gemaakt kan worden. In juni en juli debatteert uw raad over dit ombuigingspakket.

### **Weging door het college**

Vooruitlopend op het politieke debat over het samen te stellen ombuigingspakket heeft het college – rekening houdend met de opbrengst van de eerste consultatieronde van raad en stad – een eerste concept voor een bestuurlijk kader opgebouwd. Dit concept bestuurlijk kader, dat als BIJLAGE 2 bij deze brief is gevoegd, zal met de opbrengst van de komende consultatieronde verder worden aangevuld. Daarna zal het dienst doen als afwegingskader voor het college om te komen tot een totaalpakket aan ombuigingsmaatregelen.

### **Kanttekeningen**

In het raadsvoorstel dat op 17 december 2024 in uw raad is vastgesteld, is een aantal kanttekeningen opgenomen. Deze betreffen het Politiek Akkoord, de Agenda 2030 en vervangingsinvesteringen. Ze zijn onverkort van kracht en opgenomen in BIJLAGE 1. We staan de komende jaren voor een omvangrijk financieel vraagstuk waarbij het, naast de nu voorliggende ombuigingsopgave, noodzakelijk is dat we ons moeten beraden op mogelijkheden om overschotten te sparen.

### **Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?**

De planning voor het traject richting de Perspectiefnota 2026 ziet er als volgt uit:

#### *Februari/maart 2025*

Consultatie van raad en kenners op de ombuigingsmogelijkheden

#### *April/mei 2025*

Met behulp van de opbrengsten van de consultatie van raad en kenners worden de verschillende ombuigingsmogelijkheden door het college afgewogen. Daaruit wordt een voorstel voor een totaalpakket voorbereid dat bij de Perspectiefnota 2026 ter bespreking wordt aangeboden.

#### *Juni/juli 2025*

In juni en juli van 2025 debatteert uw raad over het door het college voorgestelde ombuigingspakket bij de Perspectiefnota 2026.

**Welke kosten zijn verbonden aan het proces?**

Zoals in de Perspectiefnota 2025 staat vermeld, is voor het totale proces om te komen tot ombuigingsmaatregelen een bedrag van € 450.000 nodig. Verdere toelichting op het bedrag kunt u vinden in de Perspectiefnota 2025. De dekking is met goedkeuring van die Perspectiefnota gerealiseerd.

**Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?**

- [Route naar Perspectiefnota 2026](#) - raadsvoorstel
- [Aanvullende informatie naar aanleiding van vragen over Participatieproces](#) - raadsinformatiebrief
- [Vervolg - voortgang traject op weg naar de Perspectiefnota 2026](#) - raadsinformatiebrief
- [Voortgang traject op de weg naar Perspectiefnota](#) - raadsinformatiebrief
- [Doorlopen route naar Kadernota 2025](#) - raadsvoorstel

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post  
secretaris

P.A.C.M. van der Velden  
burgemeester